

Romkert

(részlet egy regényből)

„Szinte már csodálkozni sem tudunk azon, hogy mindig vannak olyan felelőtlenek, akik felbevült testtel vetik magukat a hideg habokba.”

(Fejér megyei Hírlap)

„Mert akkor már érezni kezdtem ám..., valami fáradtság volt a lelkem mélyén, de olyan, hogy nincs az a szolgálat, amelyben ide jutnék. Az édesség ugyanis megeshi a lelket, tudjuk. — S most hova megyek én? Haza, baba — riadoztam. — S mi vár engem odabaza? Ugyanaz. Vagyis a rejtély. Amelynek az ember, ha beleőrül is, nem járhat a végére soha.”

(Füst Milán: A feleségem története)

*(derengés,
avagy a második fejezet, arról, hogy miért kell szombat délután sétálgatni, és hogy milyen a finom parfümök illata a presszóasztalok fölött)*

Hogy a gyűrött, eső és nap halványította gépírásos lapocskáról leolvassa.

A Piac téri buszpályaudvar furcsán csendes, szinte kihalt volt, amikor azon a szombati estén Mészáros Péter lekászálódott az Ikaruszról. A sofőr leállította a motort, s ettől a csend még áthatóbb lett: csak a várótermek közti átjáróba tolt padon ült hátradőlve egy kigombolt fehér inges, fényes melegítőnadrágos férfi, a kezében tartott hordozható magnetofonból hallatszott valami monoton ritmussal lüktető zene, és messzebbről, a szökőkutas, szobros kis park túloldaláról, a régi várfal mögött kanyargó utcákból ért ide

a város egyenletes mormolása, az autók és a lépések halk zúgássá olvadt zaja. Különben csend volt, mozdulatlan, kékes fényű augusztusi alkonyat.

Micsoda nap!, ingatta meg a fejét Mészáros Péter, mintha csak az elmúlt napot, a buszutazást, a műbőr ülések szagát, a helyettesítő gondnok fecsegését, a csapolt sör savanykás utóízét, a kormos, fekete füstöt, egyszerűen mindazt a gomolygást és összevisszaságot akarta volna kirázni magából, ami a most már oly távolinak tűnő aznap reggeli indulás óta rázúdult. Aztán nagy levegőt vett, és lassan, sétálva átvágott az úttesten, keresztülment a parkon, hogy a Péter-Pál templom felé kanyarodva hazatérjen.

Mészáros Péter jószerével gimnazista korában járt utoljára ezeken az utcákon: az alkonyati árnyékokba burkolódzó alacsony, földszintes házak, a vastag falakba süppedő sötét ablakok, s a kőszegélyű, boltíves kapunyílások most szinte olyanok voltak a diák számára, mintha egy idegen város utcáin bandukolna, valami nyomot, eligazító jelet keresve a lámpák sárga fénykörében, akár egy turista, aki térkép nélkül merészkedik az ismeretlen városba, azt remélve, hogy a dolguk után siető helybeliek közé vegyülve talán kilesheti nem csupán a hétköznapiakat, de azt is, vajon miért sietnek, ám már a második sarok után rájön, hogy a város lakói az effajta estéken éppenséggel otthon ülnek, és eszük ágában sem volna ezeken az elhagyott utcácskákon sétálgatni, ezért aztán egyre tanácstalanabban bolyong a kiszámíthatatlanul kanyargó házsorok között, bosszankodva és kissé rémülten is, de úgy-ahogy még őrizve a látszatot.

Igen, értette meg Mészáros Péter, hiszen ha akarna sem tehetne semmit az ellen, hogy bizonyos értelemben ő már idegenné és ismeretlenné vált önmaga előtt, vagyishogy távolra került tőle a saját múltja, messze, nagyon messze van már tőle az a gimnazista diák, aki a tanítási órák után olyan gyakran, és bármiféle cél nélkül sétálgatott errefelé, vagy órákig üldögélt a Szent Anna kápolna márványlépcsőjén, azzal sem törődve, ha a bosszankodó városnéző csoportok jobb híján őt is lefényképezték a műemlékekkel együtt, de az a különös, hogy nem egyszerűen az idő múlása, bizony, nem csupán arról van itt szó,

hiszen ha belegendol, éppily távolivá vált az a három, négy nappal ezelőtti énye is már, aki a napokat sem számolva feledkezett bele a későnyári forróságba, a strand zsvajába és a víz szagába,

vagyis hogyan volna ez?, hogy lehetséges-e, egyszerűen nem is tehetünk ellene, hiszen minden pillanatban újabb és újabb éünk

születik meg, és egyszercsak meg kell értenünk, hogy ezeknek semmi, de semmi köze nincsen egymáshoz?, tűnődött a diák.

Azazhogy visszapillantva még dédelget az ember illúziókat, hogy lehet talán tudomásunk a velünk megesett dolgokról, mégha az emlékezés hamisításaival nem is törődünk, de ahogy az időben sem haladhatunk előre, vagy hátra, úgy az a számtalan én, a minden egyes pillanatba rögzült akkori önmagunk sem lehet képes arra, hogy a megelőző, vagy a következő önmagunkhoz érjen... Ugyan, ki hinné el azt, hogy a benne élő kép a hajdanvolt kamaszról valóban azonos azzal a fiúval, aki mit sem sejtethetett erről az estéről, s persze nem is akart tudni arról, mi várhat rá majd tíz év elteltével?

És ki hinné azt, hogy ugyanaz maradhatott, mégha annyi minden történt is vele azóta?

Hát persze, állt meg Mészáros Péter a régi városkapu csupasz boltíve előtt, erről van szó. Hogy nincsen kibúvó, mert mindig is csak a jelen idő létezik, a mindenkori most, az éppen érvényes pillanat, és ezért aztán az, aki még az imént voltam, felfelé jöve a Piac tér felől, már nem lehet azonos azzal, aki éppen most vagyok, mint ahogy hiába próbálnék visszahátrálni oda, ahol a lábnyomaimat hagytam, hiszen még az eső és szél is, a kövek is, minden, de minden megváltozott, és ahogy most is, akár el se mozduljak innen az árnyékból, változik körüülöttem a levegő, a fények, és legfőképpen: változik a testem, szóval változik ez az egész, ami az akaratomtól oly függetlenül él, működik, intézi az elvégezni valóit, emészt és kiválaszt, lélegzik és lüktet, ha nem akarom is, de él,

igen, gondolta akkor Mészáros Péter, az életemben az a legrettenetesebb, hogy élek.

És ahogy az efféle dolgokon morfondírozva továbbindult a régi várfal romjaitól a diák, hogy a Péter-Pál templom előtti kivilágított térre érjen, ahol a macskakövek között sárgásbarna vonalak mutatták egy hajdani kápolna alaprajzát, és fent, a templom két magasba nyúló tornya közti oszlopocskákkal szegett párkányon a reflektorok sugarában fehérlettek a szentek szobrai, mint mindig, ha effélékről gondolkodott, egyszeriben a saját testétől és ennek a testnek az elmúlásától való félelem fogta el, halálfélelem, ami egyszerre volt riadalom és szomorúság, de mindenekelőtt a reménytelenség érzése, amin, jól tudta Mészáros Péter, ezen aztán igazán nem segíthet semmi, de semmi, ezért mint aki menekülni próbál, sietve a templomdomb túloldalán a házsor és a templom közt nyíló lépcső felé kanyarodott, szinte futott, hogy ott leereszkedve beleveggyülhessen

a szombat esti sétálóutca hullámlásába, a Bástya presszó tömött asztalainak zsvajába, a nevetésekbe, kiáltásokba és a poharak koccnásaiba, a kirakatok és a villanykörte-füzérek fényeibe, a cigaretták és a parfómök összekavarodó illatába, majd, hát igen, immár nyugodtabban, zsebredugott kézzel, hóna alatt a bizonyos Kőrösi-féle regénnyel, a Fő utca, az Országalma felé bandukolt.

Nyár, nyár, az a fajta későnyári langyos este volt már, amikor a napbarnított testeken szinte világitanak a fehér ingek, a rövidujjú trikók, régóta tart a felhőtlen jó idő, és valószerűtlenül messze van még az ősz is, az éttermekből zene szűrődik ki, és a teraszokon majd minden asztalnál ülnek, az utcán pedig fel-alá járkálnak mindazok, akik jobb híján valami homályos izgalommal a belvárosi nyüzsgéstől remélik, hogy talán ez a szombat este végre hoz valamit a számukra,

hát persze, nézte Mészáros Péter a csoportokba verődött tizenéveseket, mind mind a látszólag roppant céltudatosan igyekvő magányos kamaszokat, és a ráérősen, többnyire párosával andalgó lányokat, hát persze, bólintott, hiszen minden rosszkedve ellenére sem volt nehéz egykori önmagát is ideképzelnie, mégha ettől aztán végképp nem várhatta, hogy jobb kedvre derüljön, sőt, nem csupán szomorúnak érezte magát, mint aki visszavonhatatlanul elveszített valamit, de a félre nem érhető hasonlóságtól leginkább az undorhoz fogható érzés tolult fel benne.

Micsoda nap!, jutott az eszébe megint, s rögtön az is, hogy talán mégis a városi strandra kellett volna mennie, akkor most jóleső fáradtsággal, álmos elégedettséggel üldögelne valahol, vagy már inkább otthon feketne a televízió előtt, vagy az ágyában, egy könyvet, éppenséggel a hóna alatt szorongatott Kőrösi-regényt olvasgatva, míg észrevétlen az alvásba süppedhet, hogy már éppen csak a kislámpa lekattintására legyen ereje, s aludhasson mélyen, álomtalanul.

Mindeközben lassan végigért a Fő utcán: a Virágóránál eltért jobbra, s csak egy pillantást vetett a Magyar Király Szálló fényes, nyüzsgő terasza felé, aztán már a lakótelep tízemeletes panelháza között ballagott. A nyitott ablakokból kihallatszott a televíziók hangja, és mintha valami reilektor fénycsóvája söpörne végig minduntalan a háztömbökön, egyszerre villództak a kékes fények, meg megbillentek az árnyékok,

ropogott a murva a cipője alatt, ahogy a járdától megrövidítette az utat a játszótéren keresztül.

Mészáros Péter szülei is televíziózással töltötték a szombat estét; éppen a késő esti híradót figyelték, amikor a diák benyitott a lakásba.

Péter?

Igen, válaszolt halkán Mészáros.

Gyere be, kisfiam!

Történt valami érdekes?, kérdezte Mészáros, és megállt a szobaajtóban.

Ugyan!, ingatta a fejét az apja

Soká jöttél, kisfiam, fordult hátra az anyja.

Soká, anya, soká

Ott a vacsora a konyhaasztalon. Töltöttpaprika. Bizosan nem ettél ma még semmit.

Köszönöm, anya.

Mészáros Péter a könyvét az ágyára dobta, kiment a konyhába. Az asztalon tányér, kanál, és egy lefedett fehér tál várta. Szedett magának, és a tányérral az ölében ő is leült a nagyszobába, a televízió elé.

A híradóban gyorsan követték egymást a képsorok: hol egy felnyírt halántékú, kefefrizurás férfit mutattak, aki a sügőgépről szinte hadarva olvasta fel a híreket, aztán következtek az eseményekről tudósító filmcéskék, amelyekben a riporterek, vagy a meg sem jelenő kommentátorok más szavakkal, de ugyanazt mondták el, mint fél perce a műsorvezető. Mészáros Péter tudta ugyan, hogy mindez: a hadarás, a híradások rövidege, s ugyanakkor az egyes hírek lényegének ismételtetése, ez a kissé alattomos sulykolás, szóval hogy mindezek végső soron egy nagyon is szándékos, és átgondolt terv szerinti úgynevezett szakmai fogások, melyek összeségükben arra hivatottak, hogy valamifajta izgalmi állapotba kényszerítsék a híradó nézőit, ezúttal azonban, talán mert a kora reggel óta veletlenül történt események olyannyira más természetűek voltak, mint a képernyőn fél perc alatt lejátszódó tudósítások a repülőgépkatasztrófákról és bombamerényletekről, pénzügyi tanácskozásokról és szakszervezeti tiltakozásokról, képtelen lett volna minderre figyelni. Akarata ellenére is ezek az egymást kergető képsorok ehelyett azt az érzést keltették benne, mintha minden egyes tudósítás valamit eltitkolni akarna: azt a látszatot kelteni, hogy semmi, de semmi nem történt az országban és a nagyvilágban a mai napon, holott a kefefrizurás, a riporterek, de a nézők mindegyike is pontosan tudja, hogy augusztus tizedikén, szombaton jövátéhetetlen és visszafordíthatatlan események játszódtak le, ám azokról beszélni, képeket mutatni nem szabad

Na és ami velem történt?, gondolt vissza eltűnődve.

Hiszen mi maradt meg bennem mindabból, amit láttam? Semmi. Képek, képsorok, az alcsúti kastély sárga fala, a gondnok arca, a pultos lány vihogása, a busz árnyéka az árokparton.

Semmi, de semmi.

Igazán olyannyira más volna ez, mint azok a semmitmondó rövidjelentések a képernyőn? Vagy igazán olyannyira hasonló volna?

Ennyi?

Formákon múlik az élet, dűnnyögte maga elé.

Hogy?, nézett hátra az apja.

Semmi, apa, semmi.

És érdekes napod volt ma, kisfiam?, fordult hátra az anyja is.

Nem, anya, igazából semmi különös nem történt, felelte Mészáros Péter tele szájjal.

Hát csak pihenjél, jó? Tudod, az a legfontosabb, pihend ki magad, mielőtt újra kezdődik az év

Igen, anya, hát persze, hogy pihenek.

A kefefrizurás éppen arról beszélt, hogy bizonyos kutatók szerint az ezredvég egyik legnagyobb, s az emberiség egészét fenyegető veszélye az eddig még soha nem látott vírusok megjelenése. A következő képeken fehér köpenyes, fehér maszkos embereket mutattak, akik mikroszkópokon keresztül üveglapocskákat vizsgáltak. Aztán egy izgatott női hang azt magyarázta, hogy a szakértők ma már egyetértenek azt illetően, hogy az ismeretlen vírusok megjelenésének két fő oka a környezetszennyezés és az ezredvégi nyugati civilizációt jellemző, valamennyiünket sújtó stresszhelyzet.

Rohad a világ, jegyezte meg Mészáros Péter hangosan.

Hogy mondod; kisfiam?, nézett hátra megint az anyja.

Semmi, anya, nem érdekes, intett Mészáros.

A képernyőn most egy fénykép jelent meg, egy kopaszodó, kövérkés férfi arca, majd pedig egy újabb tanácskozás, ahol ez a férfi szónokolt. Mindeközben a tudósító részletesen ismertette, hogy a képen látható szakembert milyen érdemei alapján nevezték ki a fontos gazdasági hivatal élére.

Té, ez nem ugyanaz a Takács?, fordult hátra Mészároséhoz az apja
Elmegyek olvasni, bólintott Mészáros Péter. Jobb nekem, ha lefekszem:

Menjél, fiam, menjél, legyintett az apja.

És légszíves ne hagyd égve a lámpát, kisfiam, szólt utána az anyja

Jó, anya, lekapcsolom.

Jó éjszakát, kisfiam.

Jó éjszakát.

Mészáros Péter kivitte a tányért a mosogatóba, vizet csorgatott rá, nézegette, hogy a vékony vízszugár miként mos utat a piros szaftban, majd bement a szobájába. A könyve, a Kőrösi-regény az ágyán hevert. Ha valamihez, hát ezt olvasni igazán nem volt kedve. Tétován nézelődött az ágy fölötti könyvespolcon, noha nem igazán hitte, hogy ott bármi kedvére valót talál, mert bár jónéhány könyv porosodott ott egymáshoz préselve, ám ezek már csak az évekkel ezelőtti olvasmányai, vagy éppen az elmúlt évek során teljességgel érdektelennek nyilvánított kötetek voltak. Most is hiába kutatott közöttük, s végül, miközben ablakot nyitott, behúzta a függönyt és levetkőzött, úgy döntött, megmarad a *Mindenszentek* mellett.

Felkapcsolta a kislámpát, leoltotta a nagy villanyt, az ágyába bújt. A párnát a feje alá gyűrte, és kihajtotta a könyvet.

Negyedik rész

(az Istenteremthette,

avagy az első fejezet, ballonkabát és november hetediké, fegyvertfogott minden szegény)

A párnát a feje alá gyűrte, és kihajtotta a könyvet

Miért van az, kérdezte magától Kőrösi Zoltán, az a Kőrösi Zoltán, aki a *Mindenszentek* című regény főhőseként fázósan, összehúzott fekete ballonkabátban, lehajtott fejjel ballagott a hidegen szemerkélő őszi esőben a szombathelyi temető kapuja felé, miért van az úgy, hogy egy ponton, tetszik, vagy nem, egyszercsak meg kell értenünk: végzetesen és megmásíthatatlanul bekerítettek minket a szavak, a mondatok? Vagyishogy az idő múltával ugyan a figyelem talán odáig terjedhet, hogy azt higgyük, jó, mostantól vége a dolgok nagyvonalú, öntudatlan biztonságú megnevezgetésének, de arra már nincs, és nem is lehet erőnk, hogy a mások szavait és a saját únos-úntalan ismételtetett mondatainkat félretoljuk, megpróbáljunk ezek mögé látni? És hogy akkor ez a tudás valójában nem is más, mint önnön tehetetlenségünk felismerése, vagy nem is tudás, csupán a kudarc sejtelme?

Miért van ez így?, gondolta.

A *mi* alatt Kőrösi Zoltán természetesen önmagát értette

Ahogy az imént ott állt ugyanis az apai nagyszülők sírjánál, és figyelte a kiterjedt Katanits-család férfait, nézte a mozdulataikat, a mosolyukat, hallgatta a hangjukat és a szavaikat, nem tagadhatta, hogy ezekben a férfiakban igenis a saját mozdulatait, a saját hangját, a saját testét látja viszont, s hogy ez az azonosság még akkor is kétségbenvonhatatlan, ha szembeszegezi vele az idegenkedését, és azt, hogy hite szerint mennyire más világ volna, ami őbenne él,

hiszen, látta be, mit tudhat ő arról, amit ezek a végső soron idegen férfiúk gondolnak és éreznek, eltűnődött, s rögtön válaszolt is magának,

semmit, de semmit.

Mint ahogy, folytatta tovább, ők sem juthatnak közelebb Kőrösi Zoltánhoz, már ha akarnának egyáltalán, hiszen mit is tehetnének, csak azt, hogy a szavai és a gesztusai alapján vélik megismerni...

És persze nem is csak az, hajtotta fel a kabátja gallérját, hogy mint most is, szinte öntudatlanul formákból formákba zökken az ember, gondolatlannal mulatja az időt, hanem hogy vissza sem keresheti, hol csúszott el egymástól az, amit megnevezne, s az, ami a nevetek adja, elvégre csak ha a saját életét veszi számba, hát máris mintha valami örvény rántaná le:

formák, ennyi csupán, gondolta az a bizonyos Kőrösi Zoltán, igen, színterek és formák, melyeknek semmi közük egymáshoz.

És miközben a Katanits-család tagjaival együtt ő is kilépett a boltívet utánozó temetői betonkapun, és a virágáros bődék, a feltornyozott, esőáztatta, művirágos koszorúk között a parkoló felé igyekeztek, hogy autóba szállva hajtsanak el a legfiatalabb Katanitsfiú házába, az elmélkedő Kőrösi Zoltán előtt egyszercsak megjelent az a kisfiú, aki egykoron ő volt, egy kicsi Kőrösi Zoltán, közel harminc évvel azelőttől, az a kisfiú, aki kantáros kék rövidnadrágban és fehér ingben oly fennhangon és engedelmesen szavalta az óvodai ünnepélyen, hogy: „Valamikor réges-régen bilincs volt a szovjet népen, de november hetedikén fegyvert fogott minden szegény, éjjel-nappal szólt az ágyú, s annyi vér hullott a hóra, hogy vérpiros lett azóta a szovjet nép lobogója”, és rögtön nem is csak a vers, a deszkák, a bordó függönyös színpad jutott Kőrösi Zoltán eszébe, de egészen tisztán az is, hogy már az a kantáros nadrágos kisfiú is tudta, hogy jó, jó, szép ez a vörös lobogó, a kiontott vér és a dörgő ágyú, de ezeknek a szavaknak, ezeknek a mondatoknak semmi, de

semmi köze nincsen egyébként az otthoni bútorokhoz, a fakarfás fotelhez, a macskaköves Hungária körúthoz, a pöttyös bögrés reggeli teához, a betonlábú udvari porolóhoz, a gyertyaforma nagy nyárfákhoz az udvar végén, az ajtónál kikopott zöld szőnyeghez, vagy például Gyurihoz, a kékfejű papagájhoz, akinek minden reggel ki kellett tisztítani a kalitkáját, és összeszedelegetni a szőnyegre lehullott pihés tollakat...

vagyishogy ezzel persze arra gondolt, hogy nyilvánvalóan ezeknek a szavaknak nincsen és soha nem is volt köze azokhoz a napokhoz, melyek egyébként rendre követik egymást, és hogy például az ünnepély ezek szerint egy olyan szintér, ahol másképpen kell beszélni, mások a szavak és a mondatok, mint rendesen, és éppen ezért ezeket a szavakat a szertartások végeztével senki nem veszi komolyan, nemhogy érvénytelenné, de egyszerűen értelmetlenné válnak, igen, mintha nem is lennének, ha máshol, más formák között hangoznának el...

... ám a legkülönösebb az, töprengett Kőrösi Zoltán, hogy mégsem csupán az ünnepélyekről van szó, nem bizony, hiszen belátható, mindez mégis egy mindmáig végeérhetetlen láncolattá vált, igen, hogy még végigcsúszni sem juthatott idő, és már csak most ébredhet rá, mindennek ellenére ez egy olyan körforgás, ami alighanem éppen csak a mozgás látszatában találja meg a saját értelmét, abban, és semmi másban,

igy, talán ezért maradt a várakozás és a múltás, ez a ködös izgalom, ami látszólag értelmet lopott mindezek mögé, és ha más nem is, ez mégis ellenállhatatlan erővel sodort el mindannyiunkat,

ó, rázta meg a fejét Kőrösi Zoltán, hány és hány olyan mondat, amit ő is engedelmesen elmondott, anélkül, hogy valaha is az értelmüket, vagy a céljukat kereste volna!

Mondom, elvégre nem csupán az ünnepélyekről van szó, nem bizony

Például már az is, jutott most Kőrösi Zoltán eszébe, amikor azok a kislányok és kislányok az utolsó évüket töltötték az óvodában, és valami pedagógiai kísérlet gyanánt megtanították őket olvasni, az iskolába kerülve azonban ez mit sem zavarta a tanítónőt abban, hogy mintha teljesen előlről kezdenék, a betűket ismertesse meg velük, lassan és szépen sorban, és még hetek múltán is szigorúan ragaszkodjon a szótagonkénti olvasáshoz, mi több, komoly büntetéssel sújtsa a folyamatosan olvasókat,

igen, emlékezett vissza Kőrösi Zoltán, és pontosan fel is tudta idézni azt az érzést, ahogy a zöldre mázolt vascsövekből és a barna, lakkos deszkákból összerótt padban ülve, a mutatóujját a könyv színes ábrái alatt éktelenkedő nagybetűkön tartva elolvasta a szöveget, és aztán megpróbálta a megfelelő módon, lassan és szótagolva előadni, holott egészen bizonyosan tudta, hogy a fekete tábla előtt trónoló kontyos tanítónő sem kétli, hogy ő hibátlanul és gyorsan lenne képes az olvasásra...

harminc év, és most itt, ezen a ködfoltos, csepergős őszi napon, a szombathelyi temető bejáratánál megállva Kőrösi Zoltánnak hirtelen az az érzése támadt, hogy hiszen az is lehet, hogy ez, éppen ez az egyetlen dolog, ami azóta is végigkísérte? Hogy igen, ez lenne csupán, és nem számít, hogy minek nevezzük. Minek a megcsüfolása, ugyan minek? Nincsen is értelme az effajta szavaknak: oktalan várakozás, a hazugság szégyene, rákényszerített vagy önként vállalt csalás...

Így bizony, bölintott az a bizonyos Kőrösi Zoltán, miközben kinyitotta a szülei előtt az autó ajtaját, így van, akár azt is mondhatom, hogy ez az egyetlen, ami az életemben folyamatos volt: a hazugság.

A hazugság, mondta ki hangosan is, miközben beindította a motort.

Hiszen ha visszagondolok, figyelte a parkolóból kigördülő autót Kőrösi Zoltán, milyen döbbenetes, hogy például soha nem is jutott eszembe meglepődni, de még csodálkozni sem azon, hogy más nyelvet beszélünk az udvaron, mondjuk a megszokott, sárga salakos játszótéren a két hanyatt fordított pad között a focizás során, és megint mást az iskolában, az órákon, és persze mást a szünetekben, és hogy más nyelv kellett az ünnepélyekre, a szavalatokhoz és példabeszédekhez, és megint mások az úttörőfoglalkozásokra, a táborozásokhoz; és más szavak és más mondatok voltak érvényesek a családban, és megint mások, ha ismerősök állítottak be, és mindehhez tökéletesen más nyelven beszéltek az újságok, és persze mindenekelőtt a rádió és a televízió, persze azért mindkettő a maga összetéveszthetetlen és utánozhatatlan hangján,

ráadásul, gondolta ez a Kőrösi Zoltán, ezeknek a nyelveknek semmi, de semmi közük nem volt egymáshoz, olyannyira nem, hogy a nem odaillő szavakat és mondatokat a nem megfelelő helyen szinte még kimondani sem lehetett, legfeljebb ha viccelni, né tán gúnyolódni akart volna az ember, bár hát ez ugyan kinek jutott

volna az eszébe, hiszen ez, a folyamatos másképpen beszélés nem-hogy furcsa, vagy meglepő lett volna, de mindenekelőtt ezt lehetett kiválóan megtanulni:

mit is? valami olyat, hogy ez a sokfajta a beszéd, a szó nem is más, mint eszköz arra, hogy csupán eltakarhassunk valamit, hogy mit is?, nem illik megkérdezni, szótagolva kell olvasni, ha a szótagolás a feladat, hiszen a hazugság csak az igazsághoz, vagy legalábbis az őszinteséghez képest megnevezhető, a tökéletessé növelt valótlanságban szükségszerűen megszűnnek az efféle fogalmak, így hát a hazugságról a továbbiakban ne is essék szó...,

vagy nem?, indította el az autót Kőrösi Zoltán is, hogy a műútra kikanyarodva a többiek nyomába eredjen,

hát nem éppen ez történt velem is...?,

és mintha megannyi külön-külön kis történet volna, az óvodától és az elemi iskolától kezdődően felidéződött benne az a sok-sok Kőrösi Zoltán, és a sok-sok Kőrösi Zoltánnal együtt a felvételi és megfelelési vizsgák sora, a gimnázium, a gyűlések, ahol a Kommunista Ifjúsági Szövetség felvételre váró tagjaiként ültek az elsőéves diákok a városligeti iskolában, és felidéződött benne a hirtelen rá-törő undor is, amikor megértette, nem csak hogy ő, de az ott elhangzó szavakat a jelenlévők közül senki nem gondolja komolyan, viszont az elpufogatott mondatok és jelszavak mögött nagyon is komolyan gondolt akaratok és vágyak bújnak meg, s ezek ráadásul nagyon is hasonlatosak az akaratahoz és vágyaihoz...,

vagy a katonaság!, sóhajtott Kőrösi Zoltán, a sok-sok egyforma nap!, és azok a hosszú és értelmetlen őszi délutánok jutottak az eszébe, amikor fejszével a kézben sétálgattak az alakuló téren, azon a hatalmas lebetonozott laktanyatéren, mert az volt a feladatuk, hogy összegyűjtsék a lehullott leveleket...,

s aztán az egyetem, a szemináriumok és vizsgák, megint csak az összeolvadó napok, hetek, hónapok, mindaz a nagyvonalú tudatlansággal fel sem fogott idő...,

ó, az ambíciók és a vágyak, mosolyodott el önkéntelenül is ez a bizonyos Kőrösi Zoltán, semmi kétség, jutott most az eszébe, hogy valami efféle mozoghatott úgy jó négy-öt évtizeddel ezelőtt a Katanits-fiúkban is, s ez vitte őket egyre csak tovább, hogy lerúghassák magukról a terheket, elköltözzenek az apai házból, és nekiinduljanak az országnak, merthogy pártember, népművelő, katonatiszt, könyvelő,

gyerünk!, hát persze, ugyanez az erő hajtotta őket, mint ahogy a saját fiaikba is ezt nevelték,

és ezt bizony, ezt tanultam én is..., nem pedig azt, hogy a szavak és a vágyak mögött a szürkeség és az undor van, a félelem és a magány összerosódik az utálattal, és hogy a sok egyforma élet alján az unalom van, a kihűlt érzések pernyéje és hamuja,

és nem azt, de nem ám, hogy a sok-sok régenvolt történetecske úgy válik egymáshoz hasonlatossá, úgy olvad össze egyetlen, jelentés és fordulatok nélküli történéssé, hogy immár visszakereshetetlenek benne a napok, de a hajdani vágyak és az érzések is, éppúgy, ahogy bennem is már csupán valami gomolygás maradt, amiben láthatatlanná és és főként érthetlenné vált minden, ami egykor olyan fontosnak tűnt, igen, így számolta fel egykoron a jövőt, és így pusztítja el ez az unalom most a múltat is..., most pedig..., hát igen, mi is van most?, nézett körül az a Kőrösi Zoltán, mint aki egy nyomasztó délutáni álomból ébred kábán és rosszkedvűen, s nem akarná elhinni, hogy még ugyanazt a napot éli, mint amelyiknek a koradélutánján elaludt; mi is van most?, és válaszolt is hangosan magának:

most bizony semmi nincs.

(de hogy mikor, azt nem ő döntötte el, avagy a második fejezet, augusztusi csillagokkal és éjszakai fénykörökkel, és hogy ki tudja, vajon melyik seprű hogyan seper)

Mi van most?

És válaszolt is hangosan magának: most bizony semmi nincs.

Na nem, ezt már nem!, dobta félre dühösen a könyvet Mészáros Péter Még-hogy az elmúlt évtizedek keserű, de kathartikus, és egyúttal tanulságos históriája?!

És hogy nagyszabású családragény...? Ez?! ez az összevissza hablaty? Ez az érzelmeskedő nosztalgizálás?

A nagy francokat.

Lerúgta magáról a takarót és felült. Egyszerűen nem értette, miképpen köthetne le bárkit is egy olyan hosszadalmas és közhelyes elmélkedés, mint amilyennel ez a Kőrösi Zoltán próbálta felidézni a gyerekkorát, illetve miképpen tetszhetne valakinek az a már-már visszataszító önteltség, ahogy a Kőrösi nevezetű író szívós munká-

val valamifajta tanulságot igyekezett kicsiholni azokból a láthatólag teljességgel eseménytelen és érdektelen évekből.

De igazán, ki a bűdös francot érdekelne ez?

Mészáros Péter például egyáltalán nem gondolta azt, hogy egy életnek akármiféle tanulsága lehetne.

Ráadásul, nem mintha pedig ez a kérdés oly nagyon foglalkoztatta volna, a diák gyanította, hogy az egyébként is erőltetett párhuzam a Katanits-család fiúgyermekeinek állítólag oly szerencsétlenül alakult sorsa, vagyishogy a paraszti-iparos sorból kiemelkedő férfiak élete és a szerző, Kőrösi Zoltán csalódásokkal és hamisságokkal teletömött nevelődése közötti hasonlatosságok hangsúlyozása valószínűleg már mindkét végpontján meglehetősen sok ferdítéssel, mi több, hazugsággal él, ami ugyan, lévén szó szépirodalomról, önmagában véve még talán nem is okozna semmiféle gondot, ám mivel oly átlátszó és esetlen, hát eleve kizárja az együttérzést, s méginkább megghiúsítja a katharzis bekövetkezését, legalábbis, ha e tekintetben az a bizonyos elbíresült fővárosi szerző nem csupán önmagára gondolt, de a reménybeli olvasóra is.

Ez? Hát ez legfeljebb az elmúlt évek felszínes és mindenekelőtt unalmas leírása!, lökte odébb a vaskos kötetet a diák. Telefonkönyv.

Marhaságek.

Nem is: inkább csak néhány jelentéktelen epizód.

A nagy bűdös francokat.

A baj csak az volt, hogy bármit is próbált, Mészáros Péter a késői óra ellenére is már szinte úgy érezte magát, mint aki éppen frissen ébredt, mert ez a bosszantó könyv, ahelyett, hogy a máskori olvasásokhoz hasonló jól bevált módon az elalváshoz segítette volna, éppen azzal, hogy egyre ingerültebbé tette, mindinkább kiverte a kezdeti álomosságot is a szeméből. Nem volt mit tenni: leoltotta a lámpát, sóhajtott egy nagyot, aztán a sötétben kibotorkált az erkélyre, a friss levegőre.

Csillagos, sötétkék, meleg augusztusi éjszaka volt.

A nagy kockaházak sötéten, némán meredtek a diákra; csak itt-ott, néhány ablak mögött látszott lámpafény, talán nem is több, mint egy-egy villanás, ahogy valaki az álmából felriadva, kiszáradt torokkal tapogatózik a konyháig, hogy ott a felkattintott villany fényétől elkápráztatva vaksin vizet engedjen az este ottfelajtott pohárba, majd, újabb kattintás, immár újra a félálomba csúszva lépegetsen vissza az ágyig; vagy az a halvány derengés, ahogy a szinte

véletlenül egész éjszakára égve hagyott kislámpa sárgás fénye megvilágítja a párnát, a paplant, az ágyvégi, gyerekfejhez hasonlatos fagömböket, az éjjeliszekrényke elejét, benne a soha nem használt apró kulcsot, de már az szobaaajtónál elenyészik, éppúgy, ahogy az ablakon túl is az éjszakába olvad, néven sem nevezhető különös árnyékokat hagyva maga után a fehéres ablakpárkányon, és a függöny mögött a meg-megrezdülő ablaküvegeken.

Az utcákon senki nem járt; s a néptelen járdák, a kihalt úttestek, a mozdulatlan lombú fák és a leveleken meg-megcsillanó fények, az ostoros lámpák fénykörében szitáló éjszakai bogarak, mindez, az alvó város most olyannyira békésnek és barátságosnak tűnt Mészáros Péter szemében, mint amennyire máskor, mondjuk napközben, járókelőkkel, autókkal együtt sohasem. Csend volt, néha egyik-másik toronyház liftje indult el zúgva, nagyot kattanva, mint ha egy hatalmas gyomor kordulna éhesen, aztán már csak messziről, egészen elmosódva hallatszott az állomás felől valami zakatolás, talán egy kihúzó vonat hangja, vagy a képzelet csupán, s ebben a nyugalomban ezek a nagy házak egyre inkább hatalmas dobokhoz váltak hasonlatossá,

igen, gondolta Mészáros Péter, nyilván valami efféle képzelhet magáról ez a Kőrösi Zoltán is, hogy valami ilyenre van szükség csupán: hogy ilyen egyszerűen működnének a dolgok, leemelni a tetőt és kilesni a dolgokat, s aztán leírni.

Például valami olyasmit, hogy azon az őszi napon délre járt már az idő,

délre, hiszen a város felől harangszó hallatszott, feloszlott a maradék köd is, elállt az eső és a felhők közül hűvösen, sárgán kisütött a novemberi nap, fénylett az úttest, csillogtak a vizes háztetők, és az útmenti fák a még rajtuk felejtett töpörödött leveleikkel szinte olyanok voltak, mintha valami koratavaszi reggelen hajlítgatná őket a fel-feltámadó szél, és hogy a menet elején haladó autó lekanyarodott a főútról, majd, néhány keresztutca után, megállt egy tujafákkal beültetett kerítés előtt; afféle igazi kertvárosi utcácska volt ez: szolid, de láthatóan drága beton-és léckerítések sora szegélyezte a járdát, és szépen nyírt bokrok, gondosan ültetett örökzöldek védték a kíváncsi szemektől a lakókat,

itt, ebben a háromszintes, piros cseréptetős házban lakott a legfiatalabb Katanits-fiú, Katanits József, aki ugyan szépreményű népművelőként és műkedvelő fotográfusként kezdte a pályáját hajda-

nán, de már hosszú idő óta a helybeli városi filmszínház igazgatójaként működött, mindinkább csak forintokban gondolkodva bármiféle képekről és történetekről, és kimerítő ismereteket szerezve előbb csak a különböző kelet felől érkező partizántörténetek és megszívlelendő tanulságokkal fűszerezett szerelmi históriák szépen kivitelezett filmváltozataiban, majd az idők változtával hasonló tájékozottságra tett szert az ellenkező égtájról utaztatott látványos kalandokban is. Az e téren szerzett tudását egyébként, ha alkalom nyílt rá, szívesen tárta bárki más, például Kőrösi Zoltán elé, többnyire egyenes következtetéseket állítva fel a filmekben előforduló lövöldözések és gyilkosságok, vércsordulások és szerelmi jelenségek, illetve a nagyvonalúan közönségnek titulált városi lakosság érdeklődésére vonatkozóan, és mi tagadás, korántsem tartóztatta meg magát attól sem, hogy e kettő arányát összevetve meglehetősen sommás ítéleteket alkosson a mozit látogató helybéliek szellemi képességeivel kapcsolatban.

És hogy a ház, ahová most a betonlapokból kirakott keskeny utacskán, a még vizes gyepre ügyelve beballagtak a Katanits-család tagjai, máskülönben is hasonlított az utca, s a megannyi ehhez hasonló utcák effajta házaihoz; pince, garázs, magasföldszint, manzárd, amit csak lehetett, a téglarakástól a malterkeverésig Katanits József és felesége maguk végeztek el a több évig tartó építkezés során, s mire többé-kevésbé befejezettnek mondhatták a művüket, eljött annak az ideje is, hogy a két fiúgyerekből az első, majd kisvártatva a második is elköltözzön a családtól, mindössze a pénzküldések és a rendszeres portalanítás gondját hagyva maga után az üres emeleti szobákban,

de persze ezen a napon a Katanits család tagjait már a megterített asztal várta az ebédlőben,

ne rakjátok a poharakat a szekrényre!, figyelmeztette vendégeit a ház gazdája, s a fal előtt magasodó, szépen faragott tálalóra mutatott,

tudod, olyan a festése, hogy azonnal meglátszik rajta a vizes pohár nyoma, román gyártmány, tette hozzá magyarázólag.

Hát valahogy így

De vajon hogyan, töprengett Mészáros Péter, miképpen hiheti ez a Kőrösi Zoltán, hogy az olyanfajta okoskodások, mint amikor a Katanits-fiúk sorsán elmélkedik, s megpróbálja őket valamifajta ártatlan, de legalábbis becsapott áldozatoknak tekinteni, annak

a bizonyos néhai Katanits Ferenc hentes- és mészárosmester fiainak, akik egyre feljebb és feljebb törtek, de csak mert mindaz, amit az apai ház küldött velük, az az úgynevezett paraszti erkölcs, ahogy ez a Kőrösi nevezte láthatóan kedvtelve a szorgalom és a kötelességtudás, a szófogadás és a becsületesség, a vágyak és az ambíciók e különös keverékét, szóval hogy mindez eleve erre képesítette őket, hogy aztán, amikor hirtelen elfogyott körülöttük a levegő, negyven évnyi történetet forgassanak magukban megemészthetetlenül és tanulságok nélkül,

igen, értetlenül és zavartan üljenek egy ebédre terített asztal körül, és csupán a gyerekkorukról beszéljenek, mint akikből kilopták az azóta eltelt fél évszázadot, és tanácstalanul hallgatnak inkább arról, amiről úgysem tudnának mit mondani,

hát hogyan, gondolta Mészáros Péter, mégis hogyan bízhat ez az író abban, hogy bárkit is meggyőzhetne minderről,

és vajon miért veszi magának a bátorságot ez a Kőrösi Zoltán, hogy aztán ehhez, a Katanits-fiúk sorsához csapja a saját életét is, ahogy ő mondja, azoknak a bizonyos hetvenes és nyolcvanas éveknek a semmivel össze nem téveszthető, nyomasztó szürkességét, hűsz évet, ami olyan gyorsan és nyomtalanul suhant el,

igen, gondolta Mészáros Péter, az aztán látható, hogy ez a Kőrösi Zoltán szemérmetlenül és gátlástalanul sajnálja magát, miközben, ez nem is lehet kétséges, mindegyre arra törekszik, hogy ott, a román ebédlőgarnitúra mellett ülve azért úgy hallgassa a Katanits-fiúk életét, és úgy sorolja elő a saját élményeit, mint aki persze józanul és hideg okossággal képes mérlegre tenni bármit az elmúlt évtizedekből, mi több, érti a századokon átnyúló történések természetét is, és ha arra van szükség, hát csalhatatlanul mutatja meg a tanulságra éhes olvasóknak az emberi szándékok és az embert dobáló sorsfordulók borzongató titkait.

Méghogy minden szentek!, hajolt ki a korlát fölött a diák, lenézett a fal tövében sötétlő bokrokra, s nem állhatta meg, nyálat gyűjtött a szájába, és lassan, csücsörítve elcsöppentette, utánabámult, ahogy a fehér gömböcske, mint valami apró ejtőernyő, lefelé szállt, aztán már a homályba olvadt, Mészáros Péter hiába hallgatózott, nem hallotta a toccsanást.

Micsoda önbizalom kellhet egy ilyen könyv megírásához!, gondolta a diák. Sőt, talán nem is csupán önbizalom, de valami erőszakosság. Igen: nyilvánvalóan erről van itt szó: szemérmetlenség és durvaság.

Mészáros Péter például igenis elviselhetetlennek tartotta azt a módszert, amikor az a Kőrösi Zoltán nevű író, a soktészta, nagy, sárga karikás húsleves kanalazva bizonyos rövid, a temetőlátogatáshoz és a rokoni találkozóhoz máskülönben nem tartozó, vele megesett történetecskéket idézett fel, feltehetően azért, hogy szándéka szerint ezekkel a terjengősen előadott, és bölcselkedésektől ugyancsak nem mentes anekdotákkal illusztrálja a saját, az élet mi-benlétét firtató, és sommás megállapításokat eredményező korábbi elmélkedéseit.

Például azt, amikor az egyik ilyen nyilvánvalóan koholt história szerint Kőrösi Zoltán, még mint egyetemista diák, egy tavaszi reggelen a szemét bántó tompa fájdalommal ébredt, sőt, kisvártatva már nem is csupán a fájdalom kínozza, de mintha körülötte a tárgyak egyszerűen elvesztették volna a körvonalait, mindinkább csak hullámszó felületeket, összemósuló foltokat látott, valahogy úgy, mint aki egy pohár vizen át nézheti csak a dolgokat, és hiába igyekezne félretolni maga elől azt a zavaros folyadékot, hiszen az a megfoghatatlan pohár, igen, ezt a fájdalom világosan érzékelteti, rejtélyes módon valahová a szemeihez, az idegeihez rögzült, hozzá tartozik, mint valami felpuffadt és üvegessé merevedett szaruhártya, és miközben ez a Kőrösi Zoltán szinte lépni sem mert, hiszen egyszerűen rémisztően ismeretlenné és érthetlenné vált körülötte ez a körvonalait vesztett világ, és minden egyes mozdulat újabb fájdalmakat okozott, és már a félelem uralkodott rajta, ült az ágy szélén, kiszolgáltatottan és rémülten, s aztán hirtelen, mintha egy láthatatlan idegen sújtana le rá, mintha egy ütés zúdult volna a tarkójára, egyszerűen elsötétült körülötte a világ, s ő felocsúdva némileg, riadtan és értetlenül tapogatózott benne, mint aki bekötött szemmel egy ismeretlen, kiútatlan szobában próbálja elérni legalább a falakat,

a legkülönösebb azonban az volt, hogy a szemorvosi vizsgálaton, ahová délután vergődött el, hogy már újra látott legalább elmosódott körvonalakat, s botladozva az utcára is kimehetett, leküzdve a gyávaságát és a hányingerig fokozódott kínokat, az őt megvizsgáló orvos semmiféle rendellenességet nem talált, mi több, a gépek sem mutattak ki semmiféle eltérést még a megismételt vizsgálatokkal sem, és amikor a különböző feliratok és táblák olvasására került a sor, a döbbsent Kőrösi Zoltán csodálkozott a legjobban, hogy immár a legapróbb betűket is tisztán látja, és hogy az imént még elviselhetetlennek tűnő fájdalomnak még csak nyoma sem maradt,

arra gondolok, talán a fáradtság okozhatta, csóválta meg a fejét az orvos, tudom én, hogy van az, a vizsgák, izgalmak, a sok olvasás és a rossz levegő, miegyebek, más okát nem is találom,

igen, bólintott rá Kőrösi Zoltán, alighanem az lehetett,

ám miközben zavartan próbált mihamarabb elszabadulni a vizsgálószobából, nem tudott másra gondolni, mint hogy milyen hirtelenséggel rátámadt és eltávozott tőle a fájdalom, éppúgy vissza is térhet megint,

és ha nem is így történne, állapította meg a regényíró Kőrösi Zoltán, annak a fiatalembernek akkor is már új élete kezdődött, mert azzal, hogy látta a megváltozott körvonalakat, a tárgyak egybeolvadását, a színeket, ahogy egyszercsak elveszítik korábbi önmagukat, nem, nem kifakulnak, hanem mintha tükröznék egymást, mintha mindegyik magába foglalná a többit is, csakhogy ezzel ki is oltja a saját erejét, és semmi, de semmi magyarázat, hát most már soha többé nem nézhet körül a régi biztonsággal, nem bízhatott a külvilágban, hiszen az becsapta őt, vagy éppen ellenkezőleg, megmutatta az igazi természetét?, hogyan is szokás mondani?, igen, most már más szemmel látja a külvilágot, és persze benne önmagát is, és ő már nem tehet úgy, mint aki semmiről sem tud, folytonosan ezen gondolkodnia és ettől félnie kell, és ezt a terhet most már többé le nem vetheti, mint ahogy tudnia kell azt is, hogy most már mindig is felkészületlen marad, hiszen meg kellett értenie, hogy nincs is, nem is lehet mire készülnie...

Ám mindezek tetejébe, miközben ez a bizonyos regénybeli Kőrösi Zoltán a leves kanalazását már befejezte, és éppen a vékonyra szeletelt vadas marhasültet vette a tányéjára, zsemlegombócokat, majd az egészszet bősséggel megöntözte mártással, és látszólag nagy figyelemmel a Katanits-fivérek múltidézetését hallgatta, mindeközben ez a regényíró Kőrösi Zoltán nem átalott olyan sanda célzásokkal teletűzdelt valószerűtlen történetecskéket is a román ebédlőgarnitúra mellé csempészni, mint amikor például állítólag egy hajdani szerelmét kísérte el rokonlátogatóba, merthogy rokonai úgy tűnik, mindenkinek vannak, szóval látogatni mentek egy nagy budapesti kórház baleseti osztályára, ám a kíváncsi és szépreményű fiatalemberként megjelenő szerző a fehérre mázolt, olajlábazatos falak között, s a kerek hordágyakat kerülgetve mégiscsak visszariadt a beteglátogatástól, s a kórtermek felől terjengő fojtó szagoktól, ezért aztán visszafordult a második emeleti lépcsőről, és jobb

híján a pavilonok közti kiterjedt kert kanyargó utacskáin téblábolt, hogy legalább itt, a fák, a nyírt bokrok között a levegőn lehessen, valamiképpen elüsse az időt,

egészen addig, hogy már a park hátsó részében járva egy elkülönülten álló emeletes házhoz ért, és látta, hogy egy fehér köpenyes ápoló egy melegítőnadrágba és pizsamakabátba öltöztetett fiatal férfit vezet ki a lépcsőre, söprűt nyom a kezébe, megsimogatja a fejét, és aztán otthagyja, visszamegy a házba, és hogy az a fiatal férfi söprögetni kezd, vagyishogy lépked lefelé a lépcsőkön, és jobbra-balra rángatja a lábai előtt a söprűt, majd a járdához érve megfordul, és fölfelé menet is megismétli ugyanezt, de aztán a bejáratnál egyszer csak megáll, előbb csak maga elé mered, aztán eldobja a söprűt, és két kézzel az ajtógombba kapaszkodva rázni kezdi az ajtót, csak hogy az nem enged, hiszen nincs is rajta kilincs, csak afféle félgömb formájú fogó, és nyitni is csupán a kulccsal lehet, ahogy az az ápoló is így ment vissza az imént, de akkor már a macskóruhás nem csak rázta az ajtót, de kiabált is, a vállával az ajtót borító fémlapnak feszült, és a sarkával rúgdosta, és úgy húzta a gombot, mintha ki akarná tépni, közben pedig egyre magasabb hangon sikítózott, nem szavakat kiabált, csak lehajtott fejjel, egyre az ajtógombra meredve vijjogott, és a tornacipős lábával adta hozzá az ütemet,

hiszen ez azért kiabál, mert vissza akar jutni ..., oda, értette meg hirtelen az a parkban sétálgató Kőrösi Zoltán, igen, az a söprögetéssel megbízott fiatal férfi azt nem viselhette el, hogy a gyógyintézetből kizárták a külvilágra, még ha csak egy percre is, ezért rúgdosta az ajtót és ezért rángatta a gombot, mert megrémült attól, hogy most már odakint kellene maradnia, a rácsok és a fehér ágyak nélkül, kiszolgáltatva mindannak, ami idekint van, ezért igyekezett visszamenekülni, egyre áthatóbb sikolyokkal adva mindenki tudtára a kétségbeesését és a félelmét, míg végre nyílt az ajtó, és megjelent az ápoló, ő pedig berohant, még mindig kiabálva, az ápoló hajolt le a söprűért, az egyik lábával kitámasztotta az ajtót, és miközben felegyenesedett, a kerti sétaúton álló Kőrösi Zoltánra nézett, csak egy pillanat, komoly és fáradt volt a tekintete, de Kőrösi Zoltán, ahogy visszanézett rá, lehajtotta a fejét és lesütötte a szemét, így aztán már csak a csattanást hallotta, és amikor újra felnézett, nem volt a bejáratnál senki, és a fémborítású ajtó mögül egy hang sem hallatszott.

És miközben a horgolt függönyökön betűző szálás novemberi fényben a Katanits-család tagjai egyre felhevültebben beszélgettek, sőt már kiabáltak is, mert így bizonygatták azt, hogy akárhogy is, de a látszat csal, hiszen ha valakik, hát csakis ők a győztesek, mondjon bárki bármit, kell, hogy forduljon az idő, szorongatták a poharaikat, és bort ittak, hogy megmutassák, nincsen az a szesz, ami nekik megérthetna, és nincsen annyi év, ami erősebb lehetne náluk, és miközben az a Kőrösi Zoltán hallgatta ezt a kiabálást és nézte a csillogó üvegeket, és azokat a magas homlokú, busa fejű férfiakat, akik most egytől egyig olyanok voltak, mintha igazán valami birkózásra, vagy csatára készülődnének, vagy éppen a főtérre tartanának, a kocsmához, hogy megmutassák, milyen az, ha megérkeznek a Katanits-fiúk, és ugyan ráncos volt az arcuk, görnyedt a hátuk, és a válluk is már meghajlott, de kéken világított a szemük, ahogy egymásra néztek, és egyre erősebb és áthatóbb lett a hangjuk, egymás szavába vágtak, mert mindegyikük alig várta, hogy ő is elmondhassa amit gondol,

aztán a legidősebb fivér éppen arról beszélt, hogy például még a nyáron mézet vásárolt, sok-sok mézet, merthogy a télen jó haszonnal lehet továbbadni, csak hogy a bűdös életbe, ütött öklével az asztalra, becsapták, egy szót sem szóltak persze a parasztok, talán valami vegyszer, vagy más hiba, ő nem is tudja mi történt, de már az üzlet megkötése után derült ki, és ha nincsen észnél, talán még a nyakán is maradt volna az a mérhetetlen keserű mellékízű méz, na de álljon meg a menet, mire valók a kapcsolatok, sikerült mégis pénzzé tennie, nem is veszített, most már a nyomorult cukrászé a gond, mármint azé, aki megvette, de hát mégsem hagyhattam magam, nem igaz?

a többiek pedig bólogattak, igen, az ember könnyen ráfizethet, ha nem elővigyázatos, de ha résen van, akkor persze kivágja magát a legnagyobb gondból is,

tudjátok, hiszen éppen így volt a papa is, felsőszelestei Katanits Ferenc hentes és mészáros mester, aki soha nem adta fel, egyszerűen nem tudott veszíteni, ezért aztán mindig ő volt a végső győztes...

Igen, a papa, gondolta az a Kőrösi Zoltán, a papa, és hátradólt a székén, mert akkor már semmi, de semmi kedve nem volt ahhoz, hogy ezeket a férfiakat nézze, és semmi, de semmi kedve nem volt már ahhoz, hogy a győzelmeikről szóló történeteket hallgassa, hátrahajtotta a fejét és a mennyezetet bámulta, a vakítóan fehérre fes-

tett falakat, a fénycsíkokat, s az ablak mellett, a függönyön átszűrő fényben egy csillogó szálacskát, mit is?, egy pókfonált, amin éppen egy pók ereszkedett alá lassú óvatossággal, míg végre a függőnytartó rúdtól elérkezett a tálalószekrényig,

Zoli, valami baj van?, fordult most hozzá a háziasszony, a legfiatalabb Katanits-fiú felesége.

semmi, csak azt néztem, ott a felső sarokban, ott egy pók, mutatta az a Kőrösi Zoltán, és megrázta a fejét,

szerencsétlenséget jelent leütni, tudod?, kérdezte a háziasszony,

ugyan!, nevetett az a Kőrösi Zoltán, és oldalra nyúlva a pók felé csapott,

az azonban, talán mert megérezte a veszélyt, éppen abban a pillanatban mászott le a tálalószekrény mögé, így aztán az ütés célt tévesztett, csak a politúros román garnitúrán csattant Kőrösi Zoltán tenyere,

hát akkor most legalább nem lesz baj, nevetett a háziasszonyra, látod, jobb is így, bölintott az és kiment a konyhába,

s csak amikor már megegyeszer megnézte a tenyerét az a Kőrösi Zoltán, akkor vette észre, hogy talán mégsem téveszthette el teljesen a vadászatot, mert a tenyere szélén, éppen a bőr gyűrődésében, mintha csak egy apró szempilla volna, a pók egyik lába, fekete, élettelen kis szálacska, megpróbálta elképzelni a pókot, ott a fal és a tálalószekrény közötti sötétben, immár egy lábától megfosztva,

szerencsétlenség?, ugyan!, dűnnyögte, és a tenyerét a szája elé emelve, fújta egyet, mintha szappanbuborékokat fújna azok közé a kiabáló férfiak közé.

Budapest

Kőrösi Zoltán

